

"מספרים שפעם הלך חוני בדרך ראה אדם נוטע עץ חרוב. שאל_ בעוד כמה זמן יביא החרוב את פריו?
ענה לו אותו אדם בעוד שבעים שנה.
התפלא חוני המעגל ושאל – האם תספיק לטעום מן הפרי? ענה לו אותו אדם כשם שנטעו אבותי לי, כך אני נוטע לבני."

ויאנוש קורצ'אק אמר: הדואג לימים זורע חיטים, הדואג לשנים נוטע עצים, הדואג לדורות מחנך אנשים

יג משימות אחריות וקיימות

הגיל 13 מסמל את הגעת הנער למצוות. מגיל זה והילך חלה עליו המצווה לפעול באחריות. מצוות הקיימות מטילה עלינו את האחריות להיות מודע לפעילותינו ולהשפעותיה לסובבים אותנו ולדורות הבאים (אנשים וטבע). עולם הקיימות מאפשר לכם, אנשי חינוך והורים, לחבר את בני המצוות לקהילה ולסובב אותם. לחשוף ולקשור אותם לערכים ישנים במתכונת עדכנית ומעניינת.

אנו מצעים לכם מחנכי והורי כיתת הבר מצווה להיכנס לשנה שכולה קיימות ואחריות. אתם מוזמנים להיעזר בחלק מהמשימות או בכולן. אנו, צוות הלכה ומעשה נשמח להעביר לכם את המערכים, הידע ואם תצטרכו גם את ההכשרה על מנת שתכלו להעביר חלקים רבים מתכנית זו בעצמכם או באמצעות חברי קיבוץ נוספים.

יג' משימות

א. שימוש מושכל וחסכון באנרגיה ובמים וטיפול מושכל בפסולת: שימוש שלא לצורך באנרגיה מעודד זיהום ובזבוז משאבים וכסף. מים הינם מקור החיים. עלינו ללמוד לנצרים. במשימה זו ילמדו הנערים על חסכון במים ובחשמל בבתים. הנערים יצאו להדריך את ותיקי הקיבוץ בדרכים פשוטות לחסכון בחשמל. הנערים ילמדו את הדור הצעיר על חסכון במים ועל יכולת הילדים להשפיע על הרגלי הצריכה של מים בבתיהם. ריבוי פסולת ובעיקר פסולת מזמהת מאיים על בריאותנו ועל המערכת האקולוגית. תרופות וסוללות מהוות מוקד זיהום חמור. בהפחתת שימוש, איסוף וטיפול נכון ניתן להפחית את הזיהום בצורה ניכרת. במשימה זו נעבור בתי המבוגרים בקיבוץ נאסוף סוללות תרופות שפג תקפן. ניידע על חשיבות הפחתת קנייה מיותרת וטיפול הולם למניעת זיהום.

ב. מלאכות מסורתיות: ידע, מלאכה ומסורות נעלמות עם נגישות הצריכה. במשימה זו יאתרו, יראינו ויסקרו הנערים וותיקים מהקיבוץ בעלי יכולת במלאכות עתיקות. סנדלרות, סריגה, אומנות, זגגות ועוד. את הידע הנאסף נאצור ונציג לכלל הקהילה.

ג. בריאות ומזון בריא: המזון שאנו אוכלים משפיע על האקולוגיה כמו גם על בריאותנו. משימה זו תכלול סדנת מזון בריא בה ילמדו הנערים על מזון בריא ושאינו בריא ויתנסו בבישול והכנת מזון פשוט ובריא.

ד. האחר בחברה: החוסן שלנו כחברה תלוי גם בחלשים ובמוחלשים. במשימה זו נערוך ביקור ועבודה משותפת בסביבה מוחלשת. נלמד גם לזהות כוחות ויתרונות במקום הביקור. אנו מציעים ביקור בשכונה או בכפר בדואי לא מוכר.

ה. נטיעת עצי מאכל א"י וגינה קהילתית קיבוצית. טיפוח פינת נוף בקיבוץ. במשימה זו נקים פינת חמד בקיבוץ. ניתן להמשיך במשימה זו משנה לשנה ולטפח את הפינה לגן פורח ואקולוגי. הנערים ילמדו על חשיבות העצים, על דרכים לשימור מים, גידול ירקות ועקרונות העבודה בגינה קהילתית.

ו. תרבות צריכה והעצמה קהילתית: לקהילה יש את הכוח לסייע לפרטים, להפחית את עלויות המחייבה ולהפחית צריכה על נזקייה. נעמוד על כלל זה ונפיק עם הילדים והקהילה שוק החלפות סוגוני לקידום הקהילתיות והשיתוף.

ז. דאגה לטבע. פינת טיפוח מגוון מינים: מגוון המינים ויציבות המערכת האקולוגית חשובה לנו בני האדם לשרידותינו אך גם בעלת ערך משל עצמה. במשימה זו נקים פינת טיפוח אקולוגי בעלת נישות לחיות בר: חרקים, עופות, זוחלים, יונקים ועוד.

ח. תחבורה: תחבורה בת קיימא מתבססת על אנרגיה נקייה. ישובים רבים בעולם מעודדים שימוש באופנים כפתרון בריא ואקולוגי. במשימה זו נעבור סדנת תיקון אופנים במטרה לעודד עצמאות ושימוש ארוך טווח בכלי התחבורה. נחתום פעילות זו בטיול אופנים באזור.

- ט. תמונת עתיד: כדי ליצור עתיד טוב יותר יש לדעת לאן אנו רוצים להגיע. במשימה זו יונחו הנערים לראיין אנשי מפתח בקיבוץ וכן אחד את השנייה במטרה לתכנן את הקיבוץ הטוב והמקיים כאשר הם יהיו בני חמישים. המשימה תחשוף אותם לבעלי גילאים וצרכים שונים. בתום המשימה יוציאו הנערים עיתון כפי שיקראו אותו הם בעוד 37 שנים.
- י. קומפוסט ככלי לקיימות מקומית – הילדים וההורים ילמדו על חשיבות הקומפוסט ויצאו להקים מרכז הפרדה מקומי ליצירת קומפוסט. התהליך ילווה במהלך קהילתי להסברה ועידוד האוכלוסייה לשימוש בקומפוסטר החדש

- יא. להעריך את מה שיש:
בתרבות המאה ה-21 אנו מקבלים כמובן מאליו דברים רבים. תכונה זו גורמת לנו לבזבז ולא לשמוח במתנות רבות. במשימה זו יצאו הנערים ליומיים ללא חשמל. נלמד על הדלקת אש ללא גפרורים, יצירת מחסות ועוד טכניקות לחיים ללא מנעמי הצלויזציה.
- יב. מדורת השבט: חשיבות רבה יש למקום המפגש ליצירת הקהילה. ננסה לחקור את מדורת השבט הקיבוצית. נבנה מקום מדורה מעוצב, בעבודת

אדמה ונזמין את חברי הקיבוץ להתכנס סביבו.

- יג. שימוש חוזר וחומרי גלם: תרבות השפע יוצרת בזבז ופסולת רבה. על מנת שנוכל להעריך יותר את השפע וחומרי הגלם שלנו נערוך במשימה זו סדנת בניית רהיטים מקרטון. כך נקטין את הצורך בקניית מוצרים נוספים, נלמד על שימוש חוזר ועל מלאכה ויצירה בכוחות עצמנו.

